

OPETUSPAKETTI

Turun yliopisto: Porilainen lähiömaisema -hanke /Satakunnan ympäristökoulu -hanke:
PALANEN PAIKALLISHISTORIAA

RIESKALA

Ahlströmin sahayhtiön merkitys oli keskeinen suhteessa Rieskalan alueen kehitykseen; Rieskalaan nousi sahayhtiön työntekijöiden asuinalue teollisuuslaitoksen toimesta ¹. Rakennustyöt aloitettiin osin 1920-luvulla ja rakennuskantaa täydennettiin myöhemmin 1940-1950-luvuilla ².

1970-luvulla Rieskalan aluetta luonnehdittiin paremmaksi asuinalueeksi kun asuintalot ja asunnot olivat suurempia ja paremmassa kunnossa verrattaessa esimerkiksi saman yhtiön toiseen asuma-alueeseen Halssissa.³ Myöhemmin sahayhtiö ja myöhemmät omistajat

¹ Karvinen 1976 ,43.

² Sjöblom 2008.

³ Ks. Karvinen 1976, 43.

toteuttivat mm. valtion peruskorjauslainan turvin korjaustöitä Halssissa ja alue päätettiin säilyttää ⁴. Rieskalan vanha rakennuskanta on sen sijaan vuosien saatossa hävitetty ja monet Rieskalan vanhoista rakennuksista ovat paikalla enää asukkaiden muistoissa.

Rieskalan alue on muuttunut vuosien saatossa paljon. Nykyään Rieskalassa sijaitsee Meri-Porin lukio, yläaste, kirjasto ja uimahalli. Viime vuosina Rieskalan muutostahti on ollut nopeaa kun alueelle on rakennettu lukuisia pientaloja ja muita uudisrakennuksia.

Jälkiä Rieskalan menneisyydestä voi kuitenkin löytää vielä maastosta. Lisäksi monilla purettujen talojen entisillä asukkailla on tarinansa kerrottavanaan. Seuraavaksi tutustumme muutamiin Rieskalasta jo hävinneisiin tai häviämässä oleviin kiinnekohtiin. Asukasnäkökulmaa valottavaa paikkatietoa kohteista on taltioitu Rieskalan entisten asukkaiden Eila ja Reijo Jokisuon ja Pentti Sjöblomin kertomana.

⁴ Sjöblom, haastattelu 24.3.2010.

Vanha Rieskala elää asukkaiden muistoissa. Maalaus Rieskalan osuuskaupasta. Paasiaho

Rieskalan kadonnutta rakennuskantaa. Kuva Pentt Sjöblomin arkisto.

Rieskalaan ja Halssiin siirrettiin taloja mm. Kaunissaaresta Ahlströmin sahan lopetettua toimintansa siellä.⁵ Asuinrakennuksia Rieskalaan ryhdyttiin rakentamaan sahayhtiön toimesta v. 1925⁶.

Rieskala oli ennen Ahlströmin toteuttamia rakennustöitä hyvin vaatimaton paikka. 1920-luvulla rakennettiin ainakin viisi taloa.⁷

Yhdessä asuintalossa oli usean perheen asunto.

Luonnonkiviperustaiset kivijalat, joita maastosta löytyy vielä, kertovat vanhaa rakennuskantaa edustaneiden asuintalojen sijainnista Rieskalassa. (Harry Güllichenintien suuntaiset kivijalat olivat talousrakennuksia⁸.)

Satakunnan museon valokuva-arkisto Kuva 108135:2 1980-luvulla Rieskalan vanhimmasta rakennuskannasta luovuttiin ja sahayhtiö myi rakennukset käyttötavaraksi purettavaksi⁹.

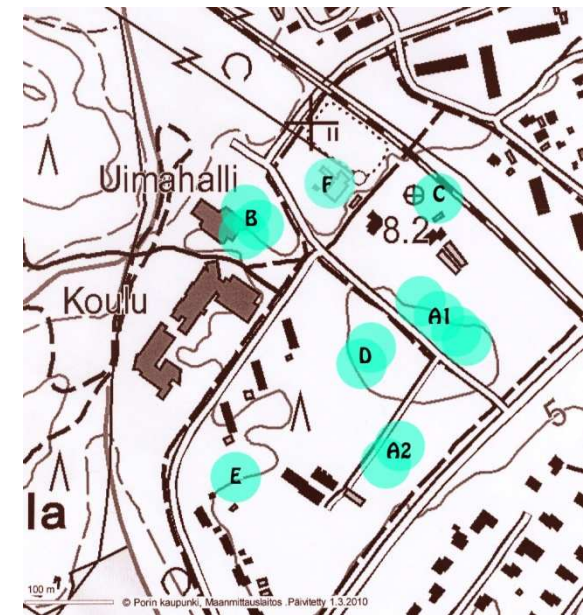
⁵ Sjöblom, haastattelu 24.3.2010.

⁶ Sjöblom 2008, 288.

⁷ Sjöblom, haastattelu 24.3.2010.

⁸ haastattelu Reijo Jokisuo 20.2.2010.

⁹ Sjöblom, haastattelu 24.3.2010.

Vasemmalla puolella oleva kuva on muistikuvien perusteella piirretty karttaesitys Rieskalan rakenteesta sellaisena kuin se oli vuosien 1950-1980 välillä ennen vanhan rakennuskannan purkamista. Piirros Reijo Jokisuo.

Oikeanpuoleiseen karttaan on merkitty viitteellisesti tutustumisen arvoisia kohteita Rieskalan menneisyydestä.

A1Kukkularivin kivijalat

Kartalle on merkitty kohteeksi A1 kolme maastosta löytyvää kivijalkaa. Ne ovat jäänteitä kolmesta asuinrakennuksesta, jotka muodostivat Kukkulariviksi-kutsutun kokonaisuuden mäen päällä.

Eila Jokisuo on asunut Rieskalassa lapsuudestaan 1930-luvulta aina 1970-luvun loppuvuosille saakka.

Eila Jokisuo: Kuvan talo oli kukkularivin keskeisin (A1) ja suurin rakennus. Se oli siirretty Rieskalaan joko Haminaholmasta tai Kaunissaaresta. Alemmassa kuvassa olevat asukkaat ovat yläkerran asukkaita noin 1930-luvun puolen välin paikkeilta.

Sisään taloon mentiin kuistilta, talossa oli molemmissa päädyissä kaksi kahden huoneen asuntoa ja sivuissa yhden huoneen asunnot. Yksistään yläkerrassa asui kuusi perhettä. Yhden huoneen asunnoissa yhden perheen käytössä oli yksi iso huone. Kalustuksena saattoi olla leveä parisänky, tiskipöytä, ruokapöytä ja hella. Kun siirryttiin kahden huoneen asuntoon, käsitti se keittiön ja kamarin. Talon takana oli talousrakennus, johon oli sijoitettu talon asukkaiden yhteiset ulkokuussit ja jokaiselle perheelle oli varattu oma liiteri.

A2Rivitalontien kivijalat

Rieskalaan oli siirretty lukuisia asuinrakennuksia sahan työntekijöiden asumistarpeita palvelemaan. Myös kartalle merkityssä kohteessa A2 sijaitsevan usean perheen kotina toiminut asuinrakennus. Löydätkö maastosta merkkejä näistä rakennuksista?

Eila Jokisuo: Oikeanpuoleisessa kuvassa oleva rakennus on ollut vastaava Kukkularivin suurimman asuinrakennuksen kanssa. Rakennus on kuitenkin palanut ja rakennettu uudelleen. Samalla rakennuksen tyyli on muuttunut. Vasemmalla olevassa kuvassa on rakennuksen asukkaita 1940-luvun puolivälin paikkeilta.

B Rieskalan urheilukenttä

Pihlavan ensimmäinen TUL:n urheiluseura Pihlavan Ponteva perustettiin vuonna 1913¹⁰. Pontevan perinnettä jatkoi PTU, joka perustettiin 1931¹¹. Lisäksi Pihlavassa toimi myös kilpailevana urheiluseurana Pihlavan Pirteä ja sodan jälkeen Pihlavan SVUL:n Kisa-Veikot.

Pihlavan urheiluharrastus pääsi uusiin ulottuvuuksiin kun Rieskalan kenttä valmistui v.1939 A. Ahlström Oy:n toimesta¹².

Kesäjuhlat Rieskalan kentällä 1959. Kuva: PTU:n arkisto

Reijo Jokisuo on Rieskalan entinen asukas, joka on ollut pitkään mukana PTU:n toiminnassa. Jokisuo on myös tutkinut Rieskalan kentän historiaa.

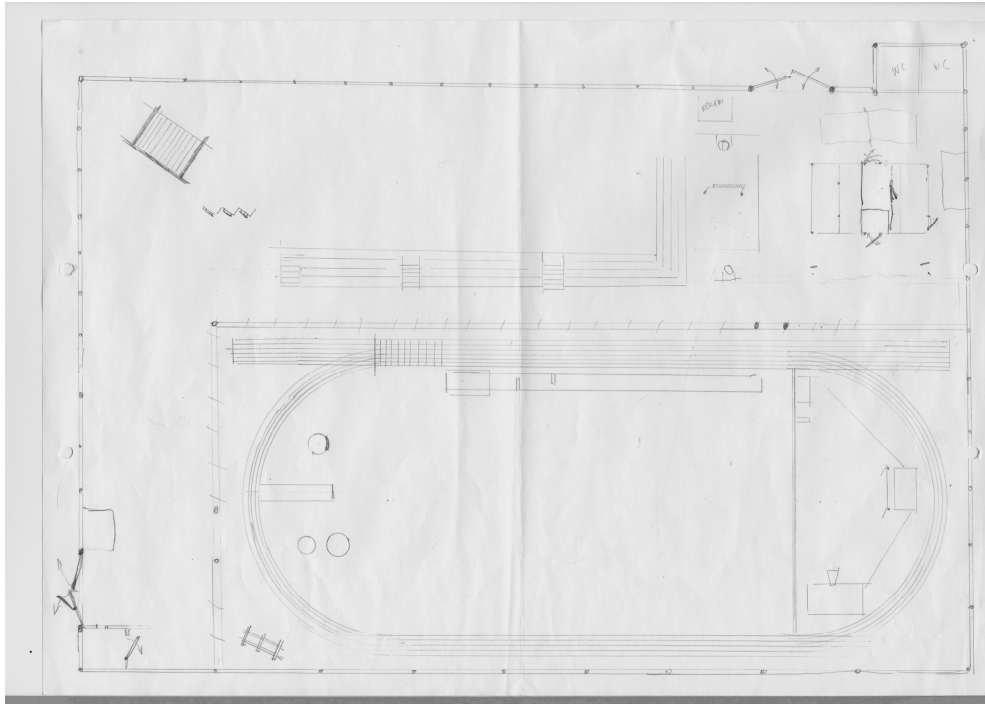
Reijo Jokisuo: Aikaisemmin PTU:n urheilukisat oli pidetty Kyläsaaren kentällä. Kun seuran toiminta monipuolistui, alettiin toivoa omaa kenttää. Seuralla ei kuitenkaan ollut rahaa, joten käännettiin Ahlströmin puoleen. Ahlström luovutti maapohjan Rieskalan alueelta, minkä jälkeen käännettiin kunnan puoleen. Vuonna 1936 kunta antoi 1500 mk kentän rakentamiseen. Rahat käytettiin maantasaukseen, minkä jälkeen käännettiin jälleen Ahlströmin puoleen. Vuonna 1939 kentän rakennustyöt saatettiin päätökseen Ahlströmin toimesta. Kentän vihkiäiskilpailut järjestettiin 2.7.1939. Sotavuosina kentän käyttö oli vähäisempää, välirauhan aikaan kenttä oli jälleen käytössä, mutta jatkosodan aikana kenttä sai vaihtoehtoisia käyttömuotoja ja toimi mm. lammasaitauksena. Toisen maailmansodan jälkeen keväällä 1945 urheilutoiminta Rieskalan kentällä jatkui ja ensimmäinen kesäjuhla vietettiin samana vuonna.

Pihlavan kentän juoksurata oli 300m pitkä. Varustetasoltaan kentältä löytyi vesiestettä lukuun ottamatta kaikki olennainen. Myös koripallokenttä rakennettiin urheilukentän yhteyteen. Siellä pelattiin myös lentopalloa.

¹⁰ Karvinen 1976, 74.

¹¹ Pihlavan työväen urheilijat.

¹² Pihlavan työväen urheilijat –viisi toiminnan vuosikymmentä 1981 s.24.

Rieskalan urheilukentän pohjapiirros. poikkeuksellisesti kentällä oli 300m:n juoksurata. Piirros Reijo Jokisuo.

Reijo Jokisuo: Sodan jälkeen urheilutapahtumia järjestettiin paljon. Kentällä järjestettiin mm. painikilpailuja. Ahlströmillä oli oma urheiluohjaaja ja painiotteluita järjestettiin eri tehtaissa työskenteleville Ahlströmin työntekijöille (mm. Pori-Varkaus). Pihlavan Kisa-Veikoilla oli alueella oma painikämpä, joka paloi myöhemmin.

Pesäpallo oli sodan jälkeen ensimmäinen joukkuepele, jossa paikallinen urheiluseura nousi korkeammalle tasolle. Erityisesti keväällä 1945-48 harrastettiin kovasti pesäpalloa. Myöhemmin pihlavalaiset loistivat myös jalkapallossa.

Paikallisten urheiluseurojen lisäksi kentällä järjesti tapahtumia myös VPK. VPK:n kesäjuhlilla järjestettiin urheilukilpailuja, joissa lajeina saattoi olla mm. kahvikupin särkeminen, pussitappelu, ratapyöräily ja naulanlyönti.

Talvisin kentälle jäädytettiin luistinrata, parina vuonna Ahlström maksoi kentänhoitajan palkan ja koko 300m:n rata jäädytettiin. Kentällä oli tätä varten koppi, missä oli letkuja ja muita kentän hoitoon tarvittavia välineitä.

Urheilukenttä oli tärkeä paikka alueella asuville lapsille. Siellä vietettiin vapaa-aikaa ja toisinaan myös sorruttiin tekemään pientä ilkeäntekoa.

Rieskalan kentän viimeinen suuri tapahtuma oli PTU:n kesäjuhlat 7.6.1959.¹³

Rieskalan kentän korvannut uusi urheilukenttä valmistui Pihlavaan vuonna 1963. Sitä ennen paikallinen jalkapallojoukkue oli noussut aluesarjaan ja Rieskalan kentän mitat eivät riittäneet otteluiden pelaamiseen. Ennen uuden kentän valmistumista jalkapallojoukkueen ottelut oli pelattu Levon kentällä ja Rieskalan kenttä toimi pääasiassa harjoitteluareenana.¹⁴..

Uimahallin pääsisäänkäynnin tuntumassa on säilynyt urheilukentän katsomon rakenteita ja kivetystä.¹⁵

Pentti Sjöblom on asunut osan lapsuusvuosistaan Rieskalassa. Sjöblom on tutkinut harrastukseksi mm. Pihlavan paikallishistoriaa ja julkaissut aiheesta lukuisia teoksia.

Pentti Sjöblom: *Urheilukenttä oli 50-luvun Rieskalan lapsille kaikki kaikessa. Siellä järjestettiin hienoja kilpailuja, isoja tapahtumia yleisurheilukilpailuja, joissa seurattiin erityisesti mm. pituushyppyä ja keihäänheittoa. Urheilukenttää reunusti korkea lankkuaita ja kun kentällä järjestettiin maksullisia kisoja, joihin Rieskalan lapsilla ei ollut varaa, kiivettiin puihin katsomaan kisoja, jotta nähtiin aidan yli. Monesti puista käsin oli paremmat näköalat kuin kisakatsomosta. Joskus lapsia yritettiin häätää paikalta, mutta omat oikeudet tiedettiin eikä suostuttu lähtemään minnekään.*

Talvisaikaan erityisesti jäädytetty luistinrata jäi mieleen. Siellä pelattiin jääpalloa ja luisteltiin. Luistinradalle tultiin kauempaakin ja siellä järjestettiin kaikenlaista rusettiluistelua.

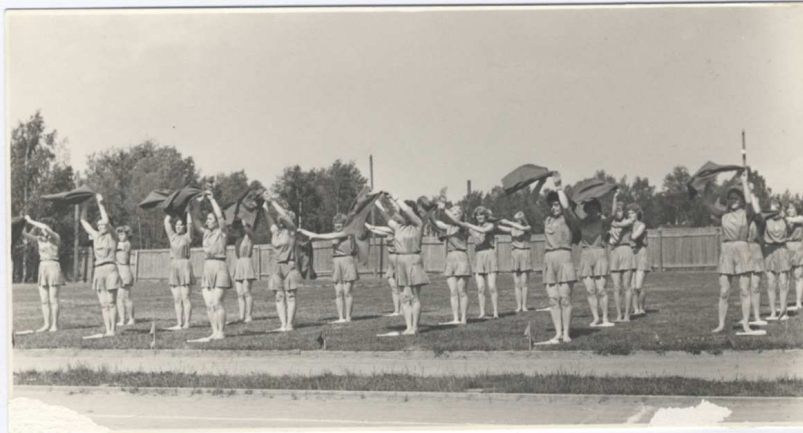
Kesäisin kenttä oli keskuspaikka ja siellä juostiin kilpaa milloin mitäkin matkaa. Juoksurata oli savirata, mikä oli hankalaa vesisateella.

¹³ Pihlavan työväen urheilijat –viisi toiminnan vuosikymmentä 1981 s. 53.

¹⁴ Pihlavan työväen urheilijat –viisi toiminnan vuosikymmentä 1981 s. 45.

¹⁵ Haast. 20.2.2010 Reijo Jokisuo.

Kuva v. 1959. Kuvat PTU:n arkisto.

Naisten vauhdikas huiviohjelma.

Seurassa harrastettiin myös kansantanssia

Eila Jokisuo: *Rieskalan kentän takana oli tanssilava kahtena kesänä - 47. Ensimmäisenä vuonna lavoja oli yksi ja toisena vuotena kaksi. Erikoisuutena tanssilavalla oli tunnelmaa tuovat värivalot. Paljon väkeä kävi tanssimassa ja tanssit järjestettiin parhaillaan kolmena iltana viikossa.*

C Rieskalan rautatiepysäkki

Rautatie Poriin oli valmistunut vuonna 1895 ja rataa jatkettiin nelisen vuotta myöhemmin Mäntyluodon suuntaan. Antti Ahlström oli toiminut voimakkaasti junaliikenteen puolesta puhujana ja sahayhtiö kustansi tehtaille vievän osuuden raideyhteyttä.¹⁶ Henkilöliikenne aloitettiin vuonna 1900 ja lakkautettiin lopulta vuonna 1954. 1970-luvulla käynnistettiin lyhytaikaiseksi jäänyt kokeilu henkilöliikenteen palauttamiseksi¹⁷.

Pentti Sjöblom: Rieskalassa oli oma rautatiepysäkki. Lipunmyyjällä oli oma punainen lautarakennus, jossa iäkkäämpi nainen toimi osa-aikaisena lipunmyyjänä. Lipunmyyjän toimipiste purettiin kun henkilöliikenne loppui raideosuudelta.

Kun tavarajuna tuli täydessä lastissa Mäntyluodon suunnasta oli Rieskalan kohdalla ylämäki ja tarvittiin kaksikin höyryveturia, jotta mäki päästiin ylös. Kun hiililastissa olleen junan vauhti hidastui ylämäessä Rieskalan lapset kiipesivät usein hiilikuorman päälle ja heittelivät vaunuista hiiliä ja koettivat myydä niitä myöhemmin eteenpäin. Toiminta ei ollut pitemmän päälle kannattavaa ja hiilipöly sotki vaatteetkin mustiksi.

Rautatie toimi myös Rieskalan lasten rajana, hyvin harvoin mentiin rautatien pohjoispuolelle. Vuosina 1952-53 lapsilla oli valtavan isoja kivisotia muuta Pihlavaa vastaan. Rautatie oli taistelutantereiden välisenä rajana. Tuolloin rataa reunustivat suuret mäet, joiden päältä kiviä viskottiin. Kiviä heiteltiin, ammuttiin ritsoilla ja singottiin omatekoisilla lingoilla. Toisinaan joku sai kivistä päähänsä, mutta kyseenalainen touhu lopetettiin vasta kun lehdessä uutisoitiin että ohi ajaneen matkustajajunan ikkunoita oli rikkoutunut kivisodan tiimellyksessä. Kivisotaan osallistuneet olivat noin 7-13-vuotiaita.

¹⁶ Karvinen 1976, 57.

¹⁷ Karvinen 1976, 58.

D Puretut rivitalot

Satakunnan museon valokuva-arkisto Kuva 207244:1-2

1940-50-luvulla Rieskalan ilme muuttui jälleen. Vanhat talot saivat seurakseen lukuisia uusia rakennuksia, kun Ahlström rakennutti alueelle taloja mm. sahatyönjohtajien asunnoiksi alueen länsiosiin. Paritalot ovat siirtyneet myöhemmin yksityisomistukseen ja ovat säilyneet alueella.

Talojen rakennusvaihe sijoittuu Rieskalan toisen aallon rakentamiseen toisen maailmansodan jälkeen, jolloin Ahlströmin laajentaman kuitulevytehtaan myötä tuli tarvetta lisääntyneeseen asuntotuotantoon.¹⁸ Asuntotuotanto liittyy myös Ahlströmin henkilöstökehitykseen erityisesti vuonna 1947, jolloin toimihenkilöiden ja työnjohtajien määrässä kun Pihlavasta tehtiin oma hallinnollinen yksikkönsä¹⁹.

Koulun vieressä on toisen aallon rakennuksia kolme.²⁰ Rakennukset ovat olleet Porin kaupungin omistuksessa ja niitä on pidetty mm. oppilasasuntaina. Viime aikoina käyttöaste on laskenut.

Toisen aallon rakennuksista jo poistunutta rakennuskantaa edustivat kuvan rivitalot. Kyseessä oli ketjutetuista vesijohtotaloista muodostuneet kokonaisuudet jossa kussakin oli neljä yksikköä. Ketjutaloista muodostuneita kokonaisuuksia oli kaksi.

Rakennukset purettiin vuonna 2003, talot olivat olleet autioina pitkään ennen purkamista. Nykypäivän Rieskalassa talot sijoittuisivat Rivitalontien varrelle.

Kuvan ketjutalot on purettu uusien pientalojen tieltä. Kuva Satakunnan museon valokuva-arkisto.

Eila Jokisuo: Kussakin asuinrakennuksessa asui kaksi perhettä, toinen yläkerrassa ja toinen alakerrassa. Rakennukset oli ketjutettu toisiinsa talousosalla, jossa oli varasto ja kulku kellariin johti tätä kautta. Taloja sanottiin Ruotsalaistaloiksi.

Erikoisominaisuutena taloissa oli sisävevsa.

Talot siirtyivät myöhemmin kaupungin omistukseen.

¹⁸ Sjöblom 2008.

¹⁹ Karvinen 1976. 21.

²⁰ Sjöblom, haastattelu 24.3.2010.

E Pyykkitupa-saunarakennus

Vuosina 1947-49 Rieskalaan rakennettiin kovaan tahtiin. Tuolloin Ahlström rakennutti Rieskalaan Alvar Aallon suunnittelman saunarakennuksen.

Rakennuksessa toimi perhesauna ja yleinen sauna.²¹

Saunarakennus tuhoutui tulipalossa 1990-luvun alussa.²²

Kuvassa Alvar Aallon suunnittelema saunarakennus. Kuva Ahlströmin arkisto.

Pentti Sjöblom: Saunan pesutilat oli kaakeloitu ja niissä oli suihkut. Saunarakennuksessa oli myös sisä vessat, mikä oli siihen aikaan luksusta. Saunatilat olivat siistit, ainoastaan pukeutumistilat kävivät toisinaan ahtaiksi jos saunojia oli paljon.

²¹ Haast. R. Jokisuo

²² Sjöblom 2008, 288.

Saunaa lämmitettiin viikonloppuisin. Yleisinä saunavuoroina oli erikseen miestenvuorot ja naistenvuorot. Ihmisillä oli tapana käydä saunomassa määrättyinä aikoina ja omat saunarytmit vakiintuivat. Jotkut menivät saunaan kavereittensa kanssa. Miesten saunavuorolla puheenaiheet liikkuivat pääasiallisesti urheilussa ja politiikassa, toisinaan saatettiin kritisoida myös työnantajan toimia. Yleisten vuorojen lisäksi saunomassa kävi tuntisaunalaisia omilla saunavuoroillaan eli perhesaunassa.

Eila Jokisuo: Ennen saunan rakentamista oli saunan paikalla koivumetsä jossa lapsilla oli tapana leikkiä leikkejään 50-luvun alun henkeen mm. Tarzan-elokuvia mukailen. Saunan rakentamista odotettiin vuosia.

Alakerrassa oli mankelihuone ja isot pyykinpesualtaat ja padat missä sai keittää pyykkiä. Pyykituvalla viihdyttiin ja siellä oli hyvä tunnelma. Perhesauna oli hiukan yleistä saunavuoroa kalliimpi. Nuorina, kun käytiin jo töissä ja oli varaa, tilattiin ystävättären kanssa yhteinen perhesaunavuoro jo perjantaisiksi, jotta päästiin lähtemään lauantaina ajoissa tansseihin.

F) Teollinen pesula

Pesulatoiminta alkoi Rieskalan saunalta. Pesulan pitäjät vuokrasivat tilat aluksi yhtiöltä, minkä jälkeen pesula siirtyi

omiin tiloihinsa. Pesulatoiminta loppui v. 1988.²³ Autioitunut pesularakennus on vielä pystyssä.

Uusi Aika –kirjoittaa vuonna 1957 seuraavasti:

Pihlavan valkoinen teollisuus

Kun puhutaan Pihlavan pienteollisuudesta, et tällöin voi jättää suinkaan huomioimatta erästä teollisuuden haaraa, joka luo maakuntaamme puhtautta. Tämä teollisuus on vähän erikoist, mutta kuitenkin se on ”teollisuudeksi” rinnastettava, nimittäin ”Noutopyykin” Heikki & Antti Huhtinen Pihlavan pesula, joka esittää merkittävää osaa Pihlavan naistyytömyyden torjunnassa, sillä laitoksen palveluksessa on 15-16 vakituista naistyöntekijää sekä autonkuljettaja ja ruuhka-aikoina lisäksi 4-5 osapäivätyöntekijää.

Pihlavan rieskalassa urheilukentän läheisyydessä kohoaa n. 16x16metrin suuruinen tehdasrakennus, jonka yhdestä päätykulmauksesta kohoaa 13metrin korkuinen savupiippu, joka työntää tummaa naftan palamisiätettä yläilmoihin ja sieltä se laskeutuu lähipelloille tehden valkean lumipinnan harmaan likaiseksi, mutta sitä puhtaampaa ja valkeampaa on tämän laitoksen ”tuotanto”, valkoisen hohtava pyykki.

Ovet ja ikkunat tammea

Pesularakennus on ulospäin jo erikoinen, sillä sekä ovet että ikkunapuitteet ovat jalopuuta, tammea ja ovien lasit hiottua lasia. Asia on näet niin että kun PYP:n pankkitalo Porissa purettiin, myytiin sen ovet ja ikkunat ja nämä ostettiin tenne meille ja nyt pesulamme ikkunoissa lukee komeasti Yhdyspankki., kertoo leikkisästi pesulan johtaja Antti Huhtinen, jonka opastuksella edustajallamme oli tilaisuus tutustua pesulan toimintaan. Ensimmäisen pyykkinsä johtaja muistelee pesseensä nuorena miehenä merillä hl. Veli-Ragnarilla palvellessaan ja vaatekappale oli tällöin pursimiehen haalarit. (...)

400-500kiloa 8 tunnissa

Noutopyykin pesulan koneet alkoivat pyöriä marraskuussa v. 1955 ja nykyisin kapasiteetti on 400-500kg kuivaa pyykkiä kahdeksassa tunnissa. Asiakspiirinä on Porin kaupunki, Porin mlk ja lähiympäristö kuten Siikainen, Merikarvia, jne. onpa vakituksia asiakkaita aina Helsingistä asti. Lisäksi useat Mäntyluodossa satamassa olevat laivat pesettävät ns. laivapyykkiä s (...) ²⁴

²³ Sjöblom 2008, 141

²⁴ N:o 45 1957 Lehtileike UA Sjöblom

Lähteet:

Haastattelut:

haastattelu Reijo Jokisuo 20.2.2010

Haastattelu Pentti Sjöblom 25.3.2010

Arkistolähteet:

Satakunnan museon valokuva-arkisto.

PTU:n arkisto.

Painetut lähteet:

Karvinen Anneli: Pihlavan tehdasyhdyskunnan kehitys. Satakunnan museo. Vuosikirja II. Pori 1976.

Koivuniemi Jussi: Joen rytmissä. Porin kaupungin historia 1940-2000.

?: Kyläsaaren vaiheita Kokemäensaaren vapaaehtoinen palokunta 100 vuotta 1994.

?: Pihlavan Työväen Urheilijat – Viisi toiminnan vuosikymmentä. PTU. Pori 1981.

Sjöblom Pentti: Sahayhdyskunta Pihlava 2008. Omakustanne.

Paketin toimittanut: Katri Tella

FM/Projektitutkija, Turun yliopisto/Porilainen lähiömaisema-hanke. katri.tella@utu.fi

p. 040 1891932